

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 17.

V Ljubljani, v soboto 25. aprila 1903.

Letnik VIII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Shod katol. političnega društva za kočevski okraj.

V nedeljo dne 19. t. m. se je vršil ob sijajni udeležbi shod katoliškega političnega društva za kočevski okraj v prostorih dobropoljske zadrugne hiše. Shodu je predsedoval deželni poslanec gospod Jaklič. Govoril je dež. poslanec gospod dr. Schweitzer, ki je veliki množici zbranega ljudstva pojasnil politični položaj na Kranjskem izza zadnjega zasedanja deželnega zbora. Vsebinsko dr. Schweitzerjevega govora podamo cenjenim bravcem v glavnih potezah:

„Dober dan, možje! S tem pozdravom stopam pred vas. Liberalcem sicer ta pozdrav ne ugaja, ker liberalci so prenobel. ‚Slavna gospoda‘ in sličnimi nagovori stopajo pred ljudstvo, da si pridobe svoje omajano zaupanje. Ako se boje pozdrava ‚dober dan možje‘, jaz nimam nič proti temu, če se ne upajo več imenovati možje. Toda, dasi so ali hočejo biti nobel, voliti bi se vendar radi dali od kmetskega ljudstva, a naredo pa zanje nič. Vi pa, zbrani možje, ste pokazali pri zadnjih volitvah, katere hočete imeti zastopane v deželnem zboru. Včasih je bil kmet lahko miren pri svojem poljedelstvu, a danes so se razmere spremenile, da mora tudi kmet posegati v politično borbo. Nad kmeta stopajo vedno nove dolžnosti na dan, ki mu priraščajo v političnem in privatnem življenju. O dolžnostih ga že pouče radi drugi, a na pravice, na te se rado pozabi. In vendar naša sveta dolžnost je, da podučimo kmete tudi o njegovih pravicah, katere so mu do sedaj kratili. Tudi svoje pravice morajo volivci poznati, da vedo, kaj jim je zahtevati od svojih zastopnikov, poslanih v zbornico, katerih naloga je isto izposlovati od vlade.

Ob času deželnozbornskih velitev so bili hudi boji, a vi ste pokazali, da se zavedate svoje močnatosti. Izvolili ste poslance, in naša dolžnost je torej povedati vam, kako smo zagovarjali vaše koristi. Kako pa je moglo biti naše delo-

vanje v zbornici, vam je znano. Kakor v državni tako so bili tudi v deželni zbornici neprestani boji, da do resnega dela ni bilo mogoče priti.

Stopili smo v zbornico z namenom, delati za naše ljudstvo, ki nas je izvolilo za svoje zastopnike. Spominjate se še gotovo, kako so vas lovili liberalci in se vam hlinili. Kmet naj voli kmeta, to so povdarjali pri svojih shodih, kjer je bilo ljudstvo toliko nesrečno, da jih je moralo poslušati. Toda, kje je vzrok te njihove zahteve? Zato bi imeli radi kmete, da bi jih zlorabljali in delali sami, kar bi se jim zljubilo. Vi pa ste volili one, ki poznajo postave in so vsikdar pripravljene govoriti za vas. Tako je prav! Zato smo pa bili tudi mi pripravljene delati in pričeli takoj z nujnimi predlogi, da pomagamo našemu ljudstvu. Omenim le nekaj predlogov:

Dr. Šusteršič je v svojem nujnem predlogu zahteval, naj se razširi volivna pravica. Kmetovalec plača primerno največ davka. Pomislite, da plačuje samo Kranjska okoli 600.000 goldinarjev. Ali ni to preveč za naše ljudstvo? (Gotovo!) Poleg navadnega davka mora še bridko občutiti krvni davek. Svoje sinove mora pošiljati v najlepših letih k vojakom, kjer morajo služiti cele tri leta. Seveda onim, ki imajo denar, gre boljše. Njih sinovi se izsolajo, služijo vojake samo eno leto, postanejo častniki in so prosti. Zamude nikjer nič, a s kmetom je drugače. Ali naj bodemo s tem zadovoljni? (Nikakor ne!) Ali bi ne dosegli pri vojaki v dveh letih isto, kar se doseže v treh? Saj ste bili sami vojaki, torej sami veste, da bi šlo v dveh letih ravno tako. (Prav gotovo!) In vse to stane državo ogromne svote denarja, in plačuje naj zopet kmet. (Tako ne sme biti!) Koliko zamude pri tem na polju. (Splošno pritrjevanje) Ali ne trpi tedaj kmetsko ljudstvo preveč? (Na vsak način!) Ako se tedaj zahteva od kmeta toliko, ne zasluži li, da se slednjič briga tudi za pravice? Ali ni njegova dolžnost zahtevati v volitvah večjih pravic. (Da večjih pravic hočemo!) Dobro

sami veste, da so vaše pravice teptane. Le pogledjmo našo politično življenje! V naš deželni zbor volijo 1. veleposestniki in to so večina Nemci. 2. Meščani in trgovska ter obrtna zbornica in 3. pridejo končno kmetje. Veleposestnikov je kakih 90, volitev se vdeležuje le kakih 60 in volijo 10 poslancev. (Torej taka krivica!) meščanskih volivnih glasov je kakih 8—9 tisoč in ti volijo svojih 16 poslancev. Že to je velika krivica, da voli 60 volivcev 10 poslancev in meščani, katerih je 9 tisoč le 16, kaj pa že le pride s kmeti. V kmečkih občinah je nad 40 tisoč volivcev, da prav malenkostno vzamemo in kaj mislite, kako se vrši s temi volivci? Vsi skupaj volijo le 19 poslancev! Ali niso vaše pravice res teptane? (Tako se toraj dela z nami! Kje je vlada?!) Da, res to je krivično in to ne sme tako naprej biti! Vsakemu se morajo dati njegove pravice in tako tudi kmetskemu ljudstvu. (Da, pravic hočemo imeti!) Da, dragi možje, mi smo vam hoteli vaše pravice priboriti, a liberalci so bili proti temu! Tu vidite kake prijatelje se kažejo liberalci kmetskemu ljudstvu. In liberalci so naredili, da moramo biti brez deželnega zbora, ter tako onemogočili dosego vsakih pravic. (Izdajice!).

Dr. Žitnik je stavil predlog glede premembe lovske postave. Naša sedanja lovska postava je tako uravnana, tako, da je danes zajec gospod, kmet je pa njegov hlapec. (Res je tako!) Naj dela zajec škodo kmetu, on ga skoro odpoditi ne sme. (Da žalostno to, pa je resnično!) Vidite možje, da se razmere spremenijo, je uložil poslanec Žitnik predlog za spremembo lovskega zakona. Da, kmet ne sme jediti pod težo lovskega zakona.

Poslanec Mejač je uložil nujni predlog, naj se odpravi vinska klauzula. Vam sicer te razmere niso znane, ker niste v vinorodnih krajih, a drugače je na onih krajih, kjer se kmetje pečajo z vinogradništvom. Naše razmere so take, da laški vinogradniki preplavijo naše

Kako je šel gospod Klemuc na Triglav?

(Napisal Iv. Baloh).

Dandanes, ko ima naš narod že liste najraznovrstnejše vsebine, je človeku res nemogoče, naročiti in brati vse, kar se tiska. Ko se človek naveliča polemičnega čtiva, tedaj rad seže po kakem berilu, ki ga razvedri. Sosebno rodoljubi stare šole postanejo pri politiki in polemiki hitro nervozni, zato so silno zadovoljni, da jim novejša slovenska literatura podaja obilo leposlovnega znanstvenega in narodno-gospodarskega gradiva.

Eden teh častitljivih rodoljubov stare šole je bil upokojeni finančni uradnik gosp. Klemuc. Poleg političnih in znanstvenih časopisov je čital tudi „Planinski Vestnik“. Ko se je tako vtopil v krasoto naših planin, vzbudila se mu je v prsih želja, da bi tudi on zapustil enkrat zaduhlo mestno zidovje ter se napotil v našo divno Gorenjsko. Drzen sklep je imel v srcu: stopiti na vrh Triglava.

Ali pred seboj je že v duhu videl eno poglavitno zapreko, ki bo najbrž prekrižala njegove načrte. Ta zapreka je bila prav v njegovi bližini v osebi njegove boljše polovice Roze. Roza je bila sicer dobra ženska, ali to slabost je imela,

da je morala veljati vedno le njena. Gospod Klemuc je bil samo izvrševatelj njene volje.

Dolgo se je pripravljaj, predno je izdal načrt svoji ženi. Vedel je, da bo naletel na hud odpor.

Bilo je meseca avgusta, ko je solnce vroče pripekalo, da se je sneg topil v naših planinah. Tedaj sta sedela neko nedeljo popoldne v gostilni pri slepem Janezu v Št. Vidu nad Ljubljano gospod Klemuc in njegova milostna gospa Roza. Pri mizah so sedeli ljudje, ki so se vračali iz Šmarne gore, bilo je pa tudi nekaj drugih, med katerimi sta našla gospod Klemuc in njegova gospa znanca iz Ljubljane.

Med njimi je bilo nekaj turistov, ki so že prehodili gorenjske planine. Pogovarjali so se o tem in onem. Gospod Klemuc je bil še bolj navdušen za svoj načrt. In domov grede, ko je bila gospa Roza prav dobre volje, ji je njen soprog razodel svoj načrt. Prvi vtis, ki so ga naredile njegove besede na njo, še ni bil tako slab. Ona se je temu načrtu bolj smejala, kakor pa, da bi mu nasprotovala. Kaj takega se ji je zdelo sploh nemogoče. Pogovarjala sta se celo uro o tem. Ona mu je pripovedovala o nesrečah, o skalovju, o plazovih, o neumnosti laziti na visoke gore, on ji je pa govoril o krasnih planinskih cvetlicah, ki jih ji bode prinesel, o raz-

gledu, ki ga bo videl, o razglednicah, katere bo poslal in o ponosu, s katerim bo pripovedoval vsakemu, da je bil na vrhu Triglava.

Tu je pa premagal svojo Rozo. Vzbudilo se je v njenem srcu nekaj tistega, kar imenujemo napuh. S tolikim ponosom bo pripovedovala ona svojim prijateljicam, da je bil gosp. Klemuc na Triglavu! In zgodilo se je — menda prvokrat v zakonskem življenju — da je zmagal on in se vdala ona.

S pravim srčnim veseljem je šel drugi dan gospod Klemuc v gostilno, kjer je vsaki dan igral tarok s svojimi prijatelji. Povedal jim je svoj načrt. Izmed peterih, ki so bili stalni gostje razun gospoda Klemuca, sta ta načrt pozdravila samo dva, profesor Soboty in pa hišni posestnik Klinar. Bila sta samostojna in koj sta obljubila, da gresta z gospodom Klemucom, ako bo lepo vreme. Odhod je bil določen na dan 5. septembra.

Bilo je izvanredno lepo vreme, in gospod Klemuc je že Boga prosil, da bi skoro prišel september. Med tem časom si je napravil gospod Klemuc vsega, česar je treba turistu. Dal je podkovati svoje čevlje, kupil je zelene gorke nogovice, gospa Roza mu je napravila velik nahrbtnik, on si je pa izposodil veliko karto, da bi videl, kje bo hodil.

kraje z vinom in sicer tako ceno, da Dolenjci nikakor ne morejo shajati. Tako trpi Dolenjska velikansko škodo. (Res, to je tudi nam znano!) Poglejte torej, ali ni bilo prav, da so se naši poslanci in zlasti g. Mejač, ki je stavil predlog vzdignili proti tej krivici? (Vsekako!) Le pomislite, da so bili dolenjski vinogradniki tako oškodovani za več kot en milijon goldinarjev. (Kje je vlada!) Mi pa smo odločno zahtevali naj odpravijo vinsko klanzulo. (Tako je bilo prav!)

Dr. Krek je uložil nujni predlog glede stanovske organizacije. To je tako: Mi odvetniki imamo n. pr. svoje zastopstvo v odvetniški zbornici, ki zagovarja naše koristi. Ravno tako so zastopani obrtniki in trgovci v obrtni in trgovski zbornici in tudi drugi stanovi, le kmeti stan živi osamljen brez pravih svojih zastopnikov. Do tega prepričanja je prišla sama državna vlada, da kmetom pristojajo iste pravice. Uravnavo stanovskih zastopov je vlada prepustila deželni zborom. Da se pa stvar ne zavleče in pridejo kmetje kmalu do svojih pravic, zato je nastopil dr. Krek in zahteval v svojem nujnem predlogu, da se mora zadeva takoj rešiti. In sicer on pravi, novo stanovsko zastopstvo bodi tako, da bode res stan po svojih zastopanih, torej da pridejo v kmetijske zadruge, kakor jih vladna predloga zahteva, res sami kmetje, ne pa kakor je pri kmetijski družbi, kjer so v odboru vsi drugi, kakor pa kmetje. (O to je pa res!) Liberalci so bili seveda proti temu, kajti do razprave ni moglo priti. To so naši kmečki prijatelji! (Mi jih ne maramo!)

Poslanec Jaklič je predlagal, naj se ribniški okraj odpre živinskemu prometu. Znano vam je, da je bil ribniški okraj za živinski promet zaprt radi živinske kuge. Mi smo vsi za to, naj preskrbi vse potrebno za odvrnitev kuge, a mora vendar imeti vse svoje mere. In tukaj je bilo preveč, da je kmetu bilo že v škodo. A odvrnitev bi morala biti v korist. Zato je pa naš poslanec, čegar delovanje vsi najbolj poznate, nujni predlog, naj se ribniški okraj živinskemu prometu odpre. (On je pravo naredil!)

Tudi jaz sem stavil predlog in sicer naj se kmetom pomaga v sedanjem primanjkanju kmetijskih poslov. Saj sami skušate, kako težko je dobiti dobrih poslov. Zato pa sem predlagal, naj vlada preskrbi, da se jim razmere zboljšajo da ne bodo kmetje trpeli vsled pomanjkanja poslov. In veste li, kaj so mi liberalci odgovorili? Rekli so: Schweitzer je neumen; on hoče da vlada naredi umetno valilnico, kjer bi dobili kmetje poslov. (No, ti imajo pa čudne pojme!) Tako so govorili, vi bi jim pač lahko drugače odgovorili. Vaši sinovi opravljajo vojaško službo 3 leta in potem liberalci trdijo, da sem neumen, če zahtevam, da bodi drugače. Kaj imate od tega, če vaši sinovi 3 leta služijo? Brez pravega dela so in vlada plačuje zanje. Mar bi porabila

ta denar za kmetijske posle. Iz tega denarja bi se pomoglo, da se tudi kmetijsko ljudstvo zavaruje za starost. In to je hotel poslanec gospod dr. Krek. Celo država sama spozna, da bi zadoščevala dveletna vojaška služba in to bi bilo tudi prav, a predno se vpelje, bo še preteklo precej časa. Orožne vaje so zopet v onem času, ko ima kmet največ dela. (Tako je!)

Koliko se da za gledališče, a za kmeta se nihče ne briga in mora stradati, pri tem pa pridno plačevati za gledališče. (A tako se porablja naš denar? Škandal!) Kdor hoče v gledališče hoditi, oni naj ga tudi zdržuje, a da plačuje zanj kmetijsko ljudstvo, to je krivica! (Gotovo, saj mi nimamo nič od tega.) Mi nismo proti umetnosti, kakor liberalci trdijo, a mi smo proti temu, da bi plačevali kmetje za druge, ki bi se na njih stroške veselili.

Liberalci ne poznajo ran našega kmetijskega ljudstva. Zato mu tudi pomagati ne morejo, znajo pa pri tem pridno zabavljati čez naše naprave in gospodarska društva. Kake pojme imajo ti ljudje o pomoči kmetijskemu ljudstvu naj vam zadostuje en zglede. Ko so prišle volitve za deželni zbor, tedaj so tudi liberalci obetali, da oni rešijo kmetijsko ljudstvo propada. Pa le pogledjmo kako! Obljubili so napraviti zadruge, ki bo dajala na posodo krave na obresti. Krave na obresti, poslušajte, tako mislijo liberalci, da je v tem rešitev za kmetijsko ljudstvo. (Splošna veselost). Kako pa je naše delo to sami vidite. Toda s svojo umetno narejeno večino onemogočijo naše delovanje. Kakor vam je znano se v naši zbornici dela v odsekih in da nam onemogočijo delo, so vkljub temu, da je kat. narodna stranka najmočnejša v deželi, hoteli odkazati le toliko glasov, kot najmanjši stranki. (To je krivica!) Da to je krivica, katero smo morali mi odvrniti. Edino sredstvo je pa bila obstrukcija, (Prav ste naredili!) Liberalci pa so zagnali takoj krik po deželi: klerikalci obstruirajo, ker nočejo ljudskih koristij. Toda naši volivci jim niso verjeli. (Bi bili tudi dosti neumni, če bi liberalce poslušali!) Vlada se je zbalala, in hotela sklicati deželni zbor. Mi smo bili pripravljeni priti v zbornico, toda le za slučaj, da se bodo obravnavale ljudstvu koristne stvari. Pri tem mi nismo gledali, ali bode to koristno za naše volivce, ampak pripravljani smo bili zagovarjati stvari, katere bi stavili liberalci tako n. pr. vodovod v Kranju, uravnavo Mirne, ki bo v prvi vrsti koristila velikim posestnikom. Zato pa pravimo, ako se dela to — n. pr. vodovodi na ljudske stroške v mestih, ali ne zasluži enake podpore tudi naše kmetijsko ljudstvo. To zahtevamo tudi zanj.

Liberalci nam nadalje očitajo, da mi povsod povdarjamo vero. Kaj pravite, ali ne delamo tu po svoji vesti? (Da, tako je!) Pravijo, da inteligentni ljudje ne morejo imeti vere. Tako le pogledjete, kake so učenjaki. Omenim vam le slavnega francoskega učenjaka Pasteurja. Njega

so vprašali njegovi učenci: „Kako je to, da si ti, ko si tako učen, tudi tako pobožen kakor kak bretonski kmet?“ Bretonjci so namreč že na glas kot zelo pobožno ljudstvo. In kaj jim je odgovoril pobožni učenjak? Rekel jim je: „Ako bi bil še bolj učen, bil bi pobožen ne le kot bretonski kmet, ampak celo tako kot bretonjska kmetica“. To so besede poštenega moža! (Burno pritrdjevanje). Kaj naj mi pustimo, da strgajo liberalci našemu ljudstvu vero iz srca. (Ne, tega ne bodo mogli nikdar storiti).

Konečno pridem še k državni zbornici. Omenim le eno vprašanje, namreč krošnjarstvo. Kakor znano, so krošnjarji večinoma judje, ki znajo prav dobro barantati, tako, da so se poslanci vzdignili in sklenili, da se mora krošnjarstvo odpraviti. Tako je tudi prav, da se odpravi goljufivo krošnjarstvo, a pri naših krošnjarjih je stvar drugačna. Oni so povsod priljubljeni, ker so pošteni. (Tako je!) In zato so tudi naši državni poslanci stopili njim v obrambo, da so njih pravice še bolj razširjene kot so bile preje. Da, celo presvitli naš knezoškof je govoril v gosposki zbornici krošnjarjem v prilog.

Tako je delo naših poslancev. Delali bi, a liberalci ne dovolijo. Da vlada bi morala videti, da se nam krivica godi, vendar ona ne nastopi v našo obrambo. Mi pa se ne bojimo. Bojevati se hočemo neustrašeno, pa pošteno. Za naš boj ne zahtevamo drugega, kot vaše zaupanje. Mi bodemo vsikdar zagovarjali vaše pravice in katoliško vero, katero ne pustimo iztrgati iz srca kmetijskega ljudstva. Liberalne spletke nas ne bodo vstrašile. (Bodite le pogumni!) Vi nam zapajte, potem pa se ne bojimo nobenega boja za vaše pravice.“

Poročila iz mest in trgov.

Kranj. Pamflet, katerega je bil „Gorenjec“ prinesel pod naslovom „Naše vstajenje“ svojim bralcem za piruhe, je svinjarija prve vrste, tako da bi bila lahko zasmrdela tudi recensentu Schwegelu, ako bi bil imel, ko je list čital, „šipe“ v oknih. Pesem je vzeta iz bisage nemških zasramovalcev katoliške cerkve, ki delajo za gibanje „Los von Rom“, le toliko je še bolj umazana, kolikor se je drži blato iz „Naroda“ posnetih psov in lažij o katoliški cerkvi in njenih služabnikih. Zadnji berač ima nekoliko varstva v Avstriji, le o papežu, škofu, menihih in duhovnikih se sme na Kranjskem vse pisati, kar se komu ljubi! Res je, da so duhovni že vajeni mnogo potrpeti in za take infamne napade na nje in za hujskanje ljudij na njihov stan bi se niti ne brigali, ako bi liberalci pri svojih podlih naskokih ne imeli še podlejšega namena. Namreč z mazanjem vere in duhovščine iztrgati ljudi iz neljube jim katoliške cerkve. Prav je tedaj imel č. g. dekan Koblar, ki je z

Prišel je 5. september. Gorenjske doline so se topile v zlatih solnčnih žarkih, in orjak Triglav je vabil turiste v svoje naročje. Tedaj so se zbrali na ljubljanskem kolodvoru trije turisti, profesor Soboty, ki je bil že večkrat na Šmarni gori, trgovec in posestnik Klinar, ki je bil vsako nedeljo na Rožniku, in gospod Klemuc, ki je bil vsak teden na ljubljanskem gradu. Spremila jih je na kolodvor gospa Roza, za slovo pa je dala svojemu soprogu v nahrbtnik poleg pečene rance, suhih klobas, steklenice ruma, še sto zlatih naukov.

Vlak je odžvižgal ter odpeljal proti Gorenjski naši prijatelje. Na Dovjem so izstopili. Iz daljave jih je pozdravljala naš Triglav ter ponosno dvigal svojo sivo glavo nad sosedom Čmirom, srebrni valovi Podkorénske Save pa so bili pripravljani ohladiti njihovo žejo. Ali ljubljanski naši turisti niso bili še nikoli prijatelji vode, zato so rajše krenili k Šmercu, da bi se pokrepčali za daljno, težko pot. Tam zunaj v tisti leseni dvorani so sedeli ter gledali na sinje gore, kamor jih bo vedla pot. Nekaka skrb jih je obdajala, kajti do vrha Triglava priti, to vendar ni kar si bodi.

Odbila je ura enajst in zadnji čas je bil za odhod, če so hoteli še do mraka do vrha priti. Ko so ravno že mislili oditi, pa zagledajo tri

vse trudne in prašne turiste, ki so ravno kar prišli iz Triglava, kakor jim je povedal njih vodnik. Ne bode škodilo, so si mislili, če jih vprašamo, kakšna je pot. Toda, kdo bi se ne zavzel, prihajajoči turisti so bili njihovi stari prijatelji iz šolskih let. To je bilo nekaj izvanrednega. Toliko let se že niso videli! Krepko so stisnili drug drugemu roko ter se veselili zopetnega svidenja. Čez toliko let zopet skupaj, pa pod Triglavskim vznožjem, to je bilo vendar nekaj lepega. Kaj čuda, če so odložili nahrbtnike, ki so jih že imeli pripravljene za odhod, da so ukazali vodniku, naj še počaka ter si naroči še pol litra vina, sebi so pa naročili najboljšega, da bi se pri kozarcu dobrega vina skupno pozdravili. Došli turisti so bili sicer trudni, toda ker se je pot srečno izvršila, zato niso hoteli kaliti veselja v družbi. Nekoliko so se osnažili, umili — in zopet so bili pri svojih prijateljih.

Tako je potekel čas. Ko je odbila ura dve, je rekel vodnik, da je zadnji čas, če hočejo priti vsaj do Kredarice, ali turisti so bili izvrstne volje in se za vodnika niso zmenili. Kdo bi pa tudi pustil tako prijetno družbo! Še posebno, ko je eden izmed ljubljanskih turistov privlekel karte iz nahrbtnika, s katerimi so mislili tarokirati v Aljaževem stolpu, tedaj se ni kar nobenemu več zljubilo, da bi pustil tarok in lezel

po strmih skalah. Zato je šel profesor Sobotny ko je videl, da je že prepozno, na tihem venter dal vodniku odškodnino, rekoč mu, da naj gre domov.

Nastal je mrak. Odšli so v sobo, dobro večerjali, govorili, peli in tarokirali. Vsi so bili zadovoljni. Le gospoda Klemuca je težila ena misel, kaj bo doma, če gospa Roza zve, da ni njen soprog nikoli videl Triglava od blizu. A veselje, petje in sreča pri taroku — vse to ga je omamilo, da je pozabil na svojo boljšo polovico.

Kajpada, med igro niso molčali. Oni turisti, ki so srečno zapustili Triglavsko kočjo, so pripovedovali vse obširno, kar so doživeli. Pripovedovali so, da so šli po poti čez Kot, tam so počivali ter se okrepčali z mrzlo studenčnino, potem so počasi korakali navzgor. Ko so srečno dospeli do Dežmanove kočje, so si privoščili vsak steklenico pive. Pot do Kredarice je bila tu in tam vse s snegom pokrita. Srečno so dospeli do Kredarice, kjer so prenočili. Drugo jutro so šli že ob petih na vrh Triglava. Pot je bila hujša, ker je bilo treba hoditi večkrat po izsekanih stopnjicah in se držati klinov. Najhujše je bilo zanje od Malega na Veliki Triglav. A razgled, ki so ga imeli iz vrha, jih je obilno poplačal za trud. Mrzlo je sicer bilo na vrhu, toda, ko so

ozirom na oni pamflet označil „Gorenjca“ kot volka, ki hoče Kranjce odtrgati od črede Kristusove. Koblarjeve besede, ki so mnogim oči odprle, so pa grozno presedle „ta spodnjemu fajmoštru“, ki hoče po svoji veri prestrojiti in pofarbatiti Kranj. Ker ne more utajiti grdobj, nagromadenih v pamfletu, ker ve, da še celo liberalni mestni očetje ne reko menihu, če pride v hišo, da je „prasè“, ker slutiti, da se še celo ti isti Kranjci, ki so ob zadnji birmi imeli zastave pod ključem, ne strinjajo z „Gorenjcem“, da „škof hoče kranjsko deželo v sužnost dati Rimu in Dunaju“, in ker je sploh znano, da le nekatoičani zmerjajo katoliške duhovnike s „sleparji“ in „propalicami, katere treba izgnati iz dežele“, tedaj vseh teh groznih psolv na duhovski stan g. Pirc niti ne zagovarja, kakor bi jih ne bilo v pesmi. Ustrašil se je edino le tega, ker je gospod dekan omenil, da se v pesmi tudi rimskemu papežu, katerega ves omikani svet slavi, ne prizanaša. „Gorenjec“ pravi, da je gospod dekan po svoji „farizejski navadi obrekoval“. Da se naši čitatelji prepričajo, ali je obrekoval g. Pirc ali gospod dekan, priobčimo dotični odstavek pamfleta, ki meri po dekanovem mnenju na sv. očeta. Glasi se:

„Zdaj se lahko krohotá
naš sovrág in zre veselo
na Slovenije deželo!
A ta škodoželjni smeh
pač najbrž prezgoden se je,
in za svoj dvomljivi vspeh
oni, ki érez nemške meje
mir kalit k nam bil poslan
je zastoj odlikovan (kardinal Missia)
ker le takih rev večina,
ki ne ve za kaj se gre,
je podpora, moč edina
njim (duhovnom), ki slabo ji žele,
njim, ki so se tuji sili
strahopetno uklenili (katoliški veri)
ter zvesto le v laški Rim
zrejo njih pogledi plahi
čakakajoč, kaj bodo jim
naročili lačni Lah;
za blaginjo naroda
pa več nimajo srca
in če v Rimu bi veleli:
„Hudo shušal nam je žep,
ker preveč smo želj imeli,
in storili ta smo sklep,
da kristjani po vsem sveti
tri dni morajo živeti
le od kruha in vodé,
a kar bodo pristradali,
naj po vas nam izroče,
da si homo pomagali“,
naši Rimci bi takoj
naskočili narod svoj
ter začeli ga strojiti“.

Sedaj pa vprašamo pametne ljudi: Kdo naroča kristijanom iz Rima? Ali ne papež? Kdo je lačni Lah? Za koga duhovni ljudi „strojijo“? — Gospod Pirc, razložite pesem, če imate pogum! Mi bomo o tej grdobji še govorili ter še večkrat opisali „Gorenjca“, ki ni gorenjsko jagnje, ampak pravi sibirski volk.

Iz Kranja. Nasproti notici v zadnjem „Gorenjcu“ (od 18. t. m.) „Pavšlarjeve domišljije“ — v kateri nekdo zavrača mojo trditev, da se proti meni tako, kakor se postopa, le iz zavisti in črnega sovraštva postopa, in zatrjuje, da „noben kranjski domačin ni pooblastil Kohna v tako ali enake ponudbe“ — izjavljam, da jaz nisem nikjer trdil, da je kateri „kranjski domačin pooblastil“ Kohna v ono ponudbo, ker tega ne bi mogel dokazati. Povedal sem le to, da se je ponudba izvršila „v imenu nekega konzorcija, v katerem so bili zraven dveh tujcev v ospredju domačini“. — (Ni povedano tam: „kranjski domačini“, in sicer vedoma in namenoma ni rečeno „kranjski“). — Tu pa se tudi ne gre za to, ali so Kohna ti domačini z obširnimi inštrukcijami pooblastili v to ali ne — (kar seveda ni izključeno) — marveč le zato, ali so prišli pri Kohnovih prizadevanjih sploh domačini v poštev in ali so vedeli za vsebino njegove ponudbe. Da je poslednje resnica in da je bila ponudba popolnoma resna, to trditev vzdržujem v polnem obsegu.

Ako pa bi anonimni pisec one notice oziroma oni, v kojega imenu je pisana, kljub temu še skušal me v tej stvari staviti na laž, bi bil vsled tega prisiljen, objaviti sem spadajoče odlomke zasebnih pisem iz leta 1901, naslovljenih deloma na me, deloma na mojega pravnega zastopnika v Ljubljani, iz katerih bi se izkazala resničnost mojih trditev in izvedela tudi imena onih domačinov.

Povdarjam, da tega ne storim rad, marveč le prisiljen po eventualnem postopanju nasprotnikov! V tem slučaju tudi ne bodem zamolčal čudne usode nekega važnega dokumenta v tej zadevi, koja bode razvidna iz Kohnovega pisma od dne 2. junija 1901. na mojega pravnega zastopnika.

Z onim pojasnilom v zadnjem „Gorenjcu“ torej nikakor ni izpodbita moja trditev, da se proti meni postopa le iz zavisti in črnega sovraštva — (brez dvoma pa pridejo v poštev še tudi drugi motivi!) — tem manj, ker ista ne temelji samo „na takozvani Kohnovi ponudbi v kolikor se tiče domačinov“, temveč ima širji temelj. Seveda v predzadnjem „Slov. Listu“ od mene navedeno dejstvo, katero „Gorenjec“ skuša ovreči, ne more in nima veljati kot dokaz za označeno postopanje proti meni, od strani vseh mojih nasprotnikov, marveč le od strani onih, katerim so te razmere bile tudi že prej znane, predno so sedaj prišle v širjo javnost.

Da pa tudi drugi nimajo stvarnih razlogov za svoje napade na mojo osebo, to pričajo vsi njihovi dopisi in vse njihove notice v „Gorenjcu“ (da tudi v drugih listih), katere se tičejo moje osebe in mojih podjetij. Kot dokazilo za to je treba izbrati le najznačilniše in jih primerjati ene z onimi mojih dopisov, v katerih sem se tudi dotaknil katerega gospodarskega vprašanja

našega mesta, druge pa z naznanili o podobnih podjetjih drugih podjetnikov, ki tudi nimajo niti milijonov niti potrebnega tehničnega znanja. Za slučaj pa, da mi ima oni nekdo še kaj razločnejše povedati, ga uljudno pozivljam, da to gotovo stori, pa stvarno, brez vsega zlobnega zavijanja in brez laži; mogoče mi s tem da priliko, da še tudi jaz o tem in onem spregovorim razločnejše in odločnejše pred vso slovensko javnostjo. Zatrdim pa mu že danes, da se bodem ogibal vsake osebnosti; govorila bodo le dejstva. Kdor je razsoden, si bode že potem sam napravil pravo sodbo o meni in mojih namenih in o mojih nasprotnikih in njihovih namenih. Pa želeli je, da se oni nekdo, ki piše te odgovore, podpiše, ali pa naj vsaj izrecno pove, v čegavem imenu so pisani!

Za to, kar objavim jaz, jamčim seveda jaz: in ugodno bode uplivalo na vso javnost, ako se tudi nekdo mojih nasprotnikov podpiše pod odgovore na moja izvajanja.

Tomaz Pavšlar.

Iz Idrije, 22. aprila. Radi zadnjega dopisa o pripravljavnem tečaju za nižjo našo mestno realko je veliko razburjenje v liberalnem taboru. V dolgem dopisu, ki se zdi tudi ljubljanskim naprednjakom tako imeniten, da so ga dejali na prvo mesto kot uvoden članek, bi radi pobijali naše razloge, a store to kakor so navajeni. Stvarne razloge, pravijo, da bodo že ob svojem času prinesli, zato pa sedaj le s psolvkami grome. Da jim na to polje ne bomo sledili, je umevno, a kako se gospoda neprevidno sama ugrizne, navedimo le en slučaj.

V dopisu omenja namreč, da je g. dekan Arko v „Casini“ zadnjič govoril nemško, a slovensko končal, zato ker ni zdelal pripravljavnega tečaja, da bi se bil zadosti nemško naučil. Na dan sv. Barbare, zaščitnice rudarjev, napravi vsako leto društvo tukajšnjih rudarskih uradnikov v Casini zabavni večer. Povabi poleg udov tudi nekatere dostojanstvenike in njih družine. Tako so bili lansko leto povabljeni vsa duhovščina, učiteljsko osebje naše realke in ljudske šole, gospod župan itd. Kmalu potem, ko se je zabava pričela, pride gospod nadsvetnik k gospodu dekanu s prošnjo, naj on spregovori par besed o pomenu današnjega dneva. Prejšnja leta je vselej govoril edino le gospod nadsvetnik kot predsednik Casine in kot šef rudarske direkcije. Gospod dekan je omenil, da bi znal kdo napačno tolmačiti, če on kot gost — ko še ud Casine ni — ima slavnostni govor. Nato odgovori nadsvetnik, le povejte, da sem Vas jaz naprosil, in pri tem je ostalo. Gospod dekan je v prvem delu svojega nagovora pričel nemško, a drugi del je izpeljal slovensko. Ker je društvo Casina bolj nemško, zato celo nekateri Čehi nočejo pristopiti, je bilo pač umestno, da se je pričelo tudi v tem jeziku, da se ne bi čutil kateri žaljenega na večer, ko nekako spaja vse narodnosti k skupni

se vsedli v Aljažev stolp, niso mogli verjeti, da so tako kmalu gori prišli. Vrnili so se nazaj v koč, kjer so si izvrstno postregli ter šli potem nazaj.

Vse to si je gospod Klemuc dobro zapomnil. Če drugače ne bo, si je mislil, bo pa doma vsaj to povedal, kar je slišal. In ta misel ga je popolnoma potolažila.

Ura je bila že devet, deset, a naša družba je ostala še skupaj. Kar nič se ni mudilo nobenemu, da bi šli k počitku. Nasprotno so vsi zatrjevali, da tako lepega večera že niso kmalu doživeli. Toda v kljub splošnemu veselju gospod Klemuc ni bil več dobre volje. Pri igri ni imel nič več sreče. Čim dalje je igral, več je izgubil. Celo pagata so mu vzeli, kar se mu še nikoli v življenju ni pripetilo. Zato se je gospod Klemuc opravičeval, da je truden ter silil svoje prijatelje k počitku. Ker so bili tudi drugi turisti trudni, zato so vstregli želji gospoda Klemuca, Ko je odšel iz spodnje sobe, je položil na mizo zadnje svoje krone za večerjo.

S težko glavo in še težjo vestjo je šel gospod Klemuc k počitku. Kaj bo rekla ona, če zve, da nisem bil na Triglavu, da sem cel dan pretarokiral. Ta misel ga je težila in morila. Skoro mu je bilo žal, da je šel. Toda, kar je, je, ker se več popraviti ne da. Sklenil je, da se

v Ljubljani ne izda, pač pa kolikor mogoče molči in pove samo tisto, kar je slišal.

Gospod Klemuc se je vlegel k počitku. Ali strašne sanje mu niso dale miru. Sedaj je bil doma, sedaj pri taroku, sedaj na Triglavu. Še le proti jutru je trdno zaspal. Hodil je po strmih skalah, po nevarnih pečinah, kaj čuda, če je on, kateremu so bile znane samo poti na ljubljanskem gradu, padel iz neke strme skale — ter se znašel poleg svoje postelje na tleh — —

Pokrijmo s plaščem krščanske ljubezni besede, ki jih je on spregovoril v tem kritičnem trenutku nad Triglavom in nad vso turistarijo, pač pa ne smemo prezreti znamenj, katere je ta padec povzročil njegovi glavi in njegovemu častitljivemu nosu. Bil je ranjen in krvavel je.

Ko se je zjutraj pogledal, čutil se je sam — ponočnemu turistu. Sicer se mu je pa še dobro zdelo, da je imel viden dokaz svojega potovanja na obrazu.

Ne malo so se mu smejali prijatelji, ko so ga zjutraj zagledali. Za ta dan so imeli določen izlet k Peričniku. In tega izleta so se vdeležili tudi naši ljubljanski turisti. Seboj so vzeli vso prtljago, ki je bila prejšnji dan namenjena na Triglav. Pot ni bila težka. Toda za gospoda Klemuca tudi ta pot ni bila, kajti ko je hodil po trdem kamenju, je dobil velik tur na svoji

desni nogi. In še neka druga nezgoda se mu je pripetila. Ko so šli spodaj pod skalovjem, nad katerim je grmel Peričnik, je bil silen veter, ki je potegnil Klemucu klobuk raz glavo ter ga vrgel notri v tolmun, da so padale nanj tisočere kaplje mrzle vode. Klemuc se je sicer prijel za glavo, a klobuka ni bilo več.

V verandi pri leseni klopici so se okreptali ter napivali Klemucu - turistu, njegovi žrtvi — klobuku in drugim. Nazaj grede je pa videl gospod Klemuc nekaj, česar še ni videl nikoli — prave žive divje koze, ki so ravno prišle dolj od Vrat. Že samo to je bilo vredno, da je šel do Peričnika, če tudi je zgubil klobuk. Kako se je čutil, ko so mu celo iz rok jedle, ni pa videl, kako so se za hrptom smejali turisti njemu, ki pital — domače koze!

V Mojstrani je kupil gospod Klemuc nov klobuk, naročil nekaj razglednic, podpisal se ter jih dal nekemu vodniku z naročilom, da naj nanje udari s pečatom na Kredarici ter odpošlje. Svoj klobuk je ovenčal z ravšjem, planinkami, močnicami in drugimi planinskimi cveticami. In tak je šel z drugimi v Ljubljano!

Kako se je začudila gospa Roza, ko je na ljubljanskem kolodvoru zagledala svojega moža tacega. Ali turisti so jo potolažili ter ji podal velik šopek planink.

slavnosti. A da se je pokazalo, da smo na slovenski zemlji, je bilo gotovo še bolj umestno, da se je tudi slovensko govorilo. Najbrž je bil to prvi slovenski govor pri taki slovesnosti, odkar Casina obstoji. To so popolnoma odobraval vsi navzoči, tudi Nemci, le našim naprednjakom ni všeč. Nemški zadosti ni znal, zato si je slovensko pomagal, vedi svet, kako potreben je pripravljavni tečaj v Idriji, da se bo znalo do konca nemško govoriti!

Prepričani smo, da bi bili takoj na veliki zvon obesili, ko bi bil gospod nadsvetnik prosil za govor kakega naprednjaka, morda gospoda župana. To bi bilo slavje, kako se čita naprednjaška stranka, kako je ona hoffähig, celo na tak večer se ona proslavlja itd.

V spomin pokličemo liberalni gospodi, da se je pred par leti neki gospod vsilil s pristnim nemškim govorom, da je kadilo zažigal gospodu predsedniku. Niso pa kaj laskavo sprejeli tako usiljevanje. Tolmačili so lansko leto vso zadevo tako, da se je gospod nadsvetnik nalašč iznebil slavnostnega govora ter naprosil zato gospoda dekana, da bi zopet kdo se ne vsiljeval in po nepotrebnem kalil sporazumljenje in neprisiljeno zabavo pri mednarodnem rudarskem prazniku. Gospod dopisnik naj le išče dotičnega govornika, prav blizo sebe ga bo dobil.

Najnovejše vesti.

Dunaj. V državnem zboru narašča odpor proti taki spremembi poslovnika, kakeršno želi vlada, da bi onemogočila obstrukcijo manjšim strankam. Ker bi bile na ta način Jugoslovanom zavezane roke, nameravajo slovenski katoliško-narodni poslanci obstruirati v soglasju dr. Šustersičeve izjave na zadnjem shodu v Ljubljani. Tudi socialni demokratje bodo obstruirali.

Dunaj. Železniški odsek državnega zbora je soglasno sprejel predlogo o lokalni železnici Kranj-Tržič.

Zagreb. Kljub veliki množici vojaštva, ki straži po mestu, se ponavljajo demonstracije proti Mažarom. Gibanje proti sedanjemu banu narašča silovito.

Kronstadt. Med vojaki se je vnela velikanska bitka. 2000 vojakov se je vdeležilo krvavega pretepa, v katerem je bil podadmiral Makarov ranjen.

Beligrad. Iz Stare Srbije in iz Albanije prihajajo jako vznemrljive vesti. Med Arnavti je tako živahno gibanje, kakor še nikdar in splošno vlada strah, da poskusijo kristijane masakrirati. Računa se, da je 60.000 Arnavtov pripravljenih na boj. Poziv sultanovih odposlancev naj se vrnejo domov in pripuste izvršitev reform, so odločno odklonili. Sedaj razširjajo oklice, v katerih pravijo, da jih je sultan prodal in izdal in pozivljejo svoje rojake na boj zlasti proti Srbom.

Ko sta pa bila s Klemucem sama doma, tedaj ona ni brzdala svojega jezika, on pa je pripovedoval vse, kar je videl in slišal. — Sicer mu je bilo pa najljubše, če se o Triglavu ni govorilo.

Tako so pretekli dnevi in tedni. Bilo je meseca oktobra na rožnovensko nedeljo, ko sta šla gospod in gospa Klemuc zopet proti Št. Vidu k slepemu Janezu. Na Triglav sta popolnoma že pozabila. Ona se je pomirila, saj je dobila tako lepih cvetic in toliko razglednic z Triglava.

Tam pri slepem Janezu je pa sedela tudi gospa Klinarjeva, soproga trgovčeva, s katero sta bili z gospo Klemucko dobri prijateljici. Že dolgo se nista videli. Ni čuda, da je nanesel pogovor tudi na Triglav, saj je bil tudi njen mož deležen tiste ture. In tedaj je gospa Klinarjeva razodela strmeči gospej Klemucki v trenutku, ko je on ravno gledal keglanje, da na Triglavu sploh nikoli niso bili, da so celo noč tarokirali, da gospoda Klemuca klobuk ne počiva na vrhu Triglava, ampak pod Peričnikom, da je gospod Klemuc pital domače koze, da se ni pobil na Triglavu, ampak — — —

Gospej Klemucki je zaprlo sapo. Kako je pa te trenutke doma nadomestila, tega ne vemo, to pa vemo, da je šel gospod Klemuc prvokrat in zadnjikrat na Triglav!

Berolin. Nemški prestolonaslednik se zaroči z angleško princezino Margareto.

Pekin. Rusija je naznanila Kitajski, da ne odtegne nobenega svojih vojakov iz Mandžurije in zahteva, da Kitajska podpiše pogodbe, po kateri pripozna suvereniteto Rusije nad Mandžurijo. Princ Tsing je odklonil ruske zahteve. Dvor se je vrnil v prepovedano mesto.

Domače novice.

Česa nam katoliškim Slovincem treba? Nujno nam treba več katoliških učiteljev in učiteljic. Naše ljudstvo je katoliško in katoliško bodi njega učiteljstvo. Hvala Bogu, da imamo že nekoliko učiteljev, ki so se rešili iz liberalnih zanj! Še več je učiteljic, ki imajo poguma dovolj in se ne dajo terorizirati od liberalnega leva. Dolžnost vernih Slovincem je, da podpirajo težnje tistega učiteljstva, ki je naše, in posebna skrb bodi voditeljem naroda delati na to, da kmalu pride med narod mnogo vernih učiteljskih močij. Da se katoličani na Nemškem tako čvrsto razvijajo, k temu jo mnogo pripomoglo učiteljstvo. L. 1885. se je ustanovilo ondi društvo katoliških učiteljic in danes šteje to društvo šest tisoč članic. Društvo ima že več svojih zavodov v podporo učiteljicam. Krasen je Marijin dom v Bopardu ob Renu. Od dela utrujene in opešane učiteljice imajo v njej svoje bivališče in razvedrišče.

Veliko proslavo krščanske in slovenske umetnosti smo slavili te dni v Ljubljani. Skromni frančiškan P. Hartmann je osebno vodil svoje umetniško delo prve vrste, oratorij „Sveti Frančišek“, katerega je pel mogočni zbor „Glasbene Matice“. Dvakrat je bila stolna cerkev natlačeno polna občinstva, včeraj pa je občinstvo napolnilo pri proizvodnji oratorija tudi do zadnjega kotička nunske cerkev. Harmannov oratorij je naše občinstvo uprav očaral. P. Hartmann je laskavo pohvalil zbor „Glasbene Matice“, češ, da tako izborna izvežban zbor ni našel ne na Dunaju, ne v Rimu in ne v Monakovem. To je gotovo na čast vsem Slovincem.

Shod slovanskih časnikarjev v Plznu. V zadnji seji „Osrednje zveze slovanskih novinarjev“ se je sklenilo, da se priglasilni rok za slovanski časnikarski sestanek v Plzno konča z 10. majem. Dolej morajo biti udeleženci priglašeni v Plznu. Vsak naj tudi dostavi, ali hoče stanovanje privatno ali v hotelu. Pripravljalni odbor ima vsak ponedeljek sejo. Priglasje sprejema tajnik „Zveze“ R. Cejnek, urednik „Politike“ v Pragi.

Shod krščanskomislečih časnikarjev se je vršil preteklo sredo v Ljubljani. Sklenilo se je ustanoviti jugoslovansko časnikarsko društvo. Poleg važnih sklepov notranje organizacije se je sprejela tudi resolucija, ki izraža simpatije boju hrvaških opozicijskih strank proti mažarskemu nasilstvu. Tozadevna izjava se glasi: Ker imajo Hrvatje in Slovenci po svojem prirodnem sorodstvu, po kulturnih težnjah in sedanjih političnih razmerah slične in skupne potrebe, katerim morejo ustreči samo z vzajemno podporo in skupnim delom za ojačenje svoje kulturne sile na polju kulturnem, gospodarskem in socijalnem — izraža sestanek kršč. sloven. časnikarjev željo, da pride med rodoljubnim hrvaškim in slovenskim novinstvom kot enim izmed najmočnejših današnjih naših činiteljev v borbi za svobodo in edinstvo hrvaškega in slovenskega naroda, čim najprej do čim ožjega približanja, da morejo uspešneje skupno izvrševati naloge, katere časnikarstvu povsod nalaga duh nove dobe. Ker se pa na Hrvaškem na nečuden način zatira svoboda narodnega tiska in domoljubno časnikarstvo najhujše preganjanja, in ker je svobodna beseda narodnega tiska eno najuspešnejših sredstev, s katerim se izraža volja ljudstva — zato sestanek slov. katol. časnikarjev radostno in srčno pozdravlja ta pokret in borbo hrvaških opozicijskih strank za ustavna prava in izpremembo sedanjega tujega in nazadnjaškega zistema v Hrvaški, ter pozivlja vse pravično, vlasti vse bratsko slovansko časopisje, naj daje pravični in težki borbi hrvaških rodoljubov vso mogočo moralno podporo.

Samomor markija Ferdinanda Gozanija. Glavar ljubljanske okolice, markij Ferdinand Gozani se je danes zjutraj na tukajšnjem pokopališču ustrelil. V njegovem žepu so našli na neki odtrgani poštni nakaznici zapisane besede: „Leiche in die Totenkammer, nicht nach Hause. Keine Parte. Teufel des Jahrhunderts. Alle Freunde und Verwandte betrogen. Gozani“.

Sv. birma in kanonična vitizacija v ljubljanski škofiji. V dekaniji Žužemberk: V nedeljo 3. maja na Krki; v ponedeljek 4. maja v Ambrusu; v torek 5. maja v Zagradcu; v sredo 6. maja na Selih; v četrtek 7. maja v Dobrničah in v petek 8. maja obisk ondotnih podružnic; v soboto 9. maja v Ajdovcu; v nedeljo 10. maja v Žužemberku in v ponedeljek 11. maja obisk ondotnih podružnic; v torek 12. maja v Šmihelu; v sredo 13. maja na Topli rebri; v četrtek 14. maja v Hinjah in v petek 15. maja obisk ondotnih podružnic. — V Dekaniji Ljubljana: V nedeljo 24. maja na Igu in v poned. 25. maja obisk izžanskih podružnic; v torek 2. junija na Golem; v sredo 20. maja na Dobrovi; — V dekaniji Novo mesto: V soboto 13. junija obisk šole in podružnic v Mirni peči, v nedeljo 14. junija sveta birma v Mirni peči; v ponedeljek 15. junija v Prečini; v torek 16. junija v Vavti vasi; v sredo 16. junija v Soteski; v četrtek 18. junija v Poljanici; v petek 19. junija v Čermošnjicah; v nedeljo 28. junija v Novem mestu, v ponedeljek 29. junija v Sempetru; v torek 30. junija v Šmarjeti in v sredo 1. julija obisk ondotnih podružnic; v četrtek 2. julija v Beli cerkvi; v petek 3. julija v Šmihelu; v soboto 4. julija obisk topliških podružnic, v nedeljo 5. julija sv. birma v Toplicah; v ponedeljek 6. julija Podgradom; v torek 7. julija v Stopičah; v sredo 8. julija v Brusnicah. — V Kočevju: V nedeljo 7. junija posvečenje mestne župne cerkve v Kočevju, v ponedeljek 8. junija sveta birma in vizitacija. Poleg tega bo sveta birma in kanonična vizitacija v naslednjih župnijah dekanije leskovške: v četrtek 9. julija v Šent-Jernej, v soboto 11. julija na Raki, v nedeljo 12. julija v Leskovcu.

Zveza koroških učiteljev je imela na velikonočni torek v Spitalu svoj letni občni zbor. Na predvečer je bil pozdravni večer v znamenju „hajlanja“. Zborovanja se je udeležilo 200 oseb in tudi deželni šolski nadzornik Palla. Po raznih poročilih so sklenili, da napravijo za Koroško „Volksbildungsverein“. V kakem duhu bo to društvo delovalo, kaže to, da se hočejo zvezati s „Südmarko“, „Schulvereinom“ itd. Posvetovali so se tudi o prireditvi posebnega berila za koroške šole. Udov šteje zveza nad 500. Predsednikom je bil zopet izvoljen vodja Mattersdorfer iz St. Vida. Iz dvorane to leto menda niso vrgli nikogar, kakor so bili lani storili z g. Eller-jem.

Prva javna poskušnja v deželni preskuševalni vinski kleti v Ljubljani se vrši v ponedeljek popoldne in sicer za gostilničarje in druge prodajalce vina od 3 do 6 ure, za drugo občinstvo pa od 6 do 8 ure zvečer. Druga poskušnja bo v torek od 5 do 8. ure.

Novi nemški konkurzi v Celju. Tvrška Schmidlnovi nasledniki je naznanila „Creditorenverein“ svojo insolenco. Nadaljevanje o še drugih celjskih nemških insolencah in konkurzi pa še vse eno v kratkem sledi.

Slovenski mizar se išče za povsem slovenski kraj na Koroškem. V istem kraju je pošta, slov. hranilnica in posojilnica, občina, župnija, gostilne in trgovine, oddaljenost od kolodvora je le pol ure. Natančnejša pojasnila daje slovensko obrtno društvo v Celju. Drugi slovenski časopisi so naprošeni, da to ponatisnejo.

Lurško jamo hočejo zapreti! Zopet prihaja s Francoskega vest o nečudenem nasilstvu. Župan lurški je dobil od prefekta Hautes Pyrénées poročilo, da francoska vlada namerava v najkrajšem času zapreti lurško božjo pot. Župan je izjavil, da v tem slučaju ne more skrbeti za red, ter je izjavil bojazen, da pride do krvavih nemirov. Mesto živi od romarjev. Prefekt in župan sta se podala v Pariz, da posredujeta pri ministerskem predsedniku. To vest bo gotovo ves katoliški svet sprejel z največjim ogorčenjem in pripravil se bo na odpor.

Katol.-narodna stranka na Kranjskem je imela zadnjo nedeljo tri shode: v Ljubljani, v Stari Loki in v Dobropoljah. V Ljubljani je govoril dr. Šusteršič, v Stari Loki dr. E. Lampe, v Dobropoljah gg. Jaklič in dr. Schweitzer. Dr. Šusteršič je omenjal tudi volitve v mestni zastop ljubljanski, ki so se ravno sedaj vršile, ter je, oziraje se volilni oklic liberalne stranke za te volitve rekel: „Trobojni prapor slovenski“ pravi liberalni oklic, da drži kvišku liberalna slovenska stranka. Zveže se z Nemci in potem pravi, da drži kvišku trobojni prapor slovenski. Dežmanove grablje drži kvišku! (Viharna veselost.)

Katoliško narodno gibanje na Gorenjskem. V Stariloki se je vršil na Belo nedeljo dvojni shod: politični in ustanovni za izobraževalno društvo. Na prvem je g. dr. Evg. Lampe osvetlil protiversko rovanje naših liberalcev, ki niso nič boljši od francoskih, kjer zapirajo katoliške šole, preganjajo nedolžne menihe. Na to je zelo poljudno razlagal krivice, ki jih je ubogi kmet trpel v preteklosti in jih še trpi od objestne gospode. „Le vkup, le vkup, uboga gmajna!“ klicali so v 16. stoletju na boj za „staro pravdo“. Tako morajo i sedaj kmetje in delavski stanovi sploh skupaj držati, da stro liberalno nasilstvo v deželi. Duhovniki bodo kakor vselej na ljudski strani. Mnogobrojni poslušavci so dobro umevali poljudno govornikovo besedo ter jo glasno odbravali. Zato so soglasno in navdušeno pritrdili resolucijam, ki jih je živahno predlagal gospod Šinkovec. V taistih se izraža popolno zaupanje našim kat. narodnim poslancem, ter se isti pozivljejo, naj zapričeto delo vstrajno nadaljujejo — do zmage ljudskih pravic! — Na ustanovnem shodu izobraževalnega društva je govoril domačin č. gosp. Janez Kalan, kaj zanimivo, podučno in šaljivo, da so mu ob koncu navzoči navdušeno ploskali. Vmes so nam zapeli naši vrli pevci pod vodstvom g. Gostića nekaj milih slovenskih pesmij. Tako je bil za Staroloko 19. april zares lep dan. Z ustanovitvijo izobraževalnega društva smo storili en korak naprej za izobrazbo našega milega naroda. Liberalci znajo samo junaško zabavljati: Kriče, kako je naš kmet neumen, zabit, da ni človeku podoben, ne store pa za njegovo izomiko — nič. Sram jih bodi!

V Bizoviku je posestnik Franc Babnik postavil zidano znamenje v spomin 25 letnice Leonu XIII.

Stavka zdravnikov. Člani kranjske zdravniške zbornice in njih namestniki so odložili svoje mandate, ker jim delokrog stavi premnogo zahtev od strani vlade, ali skoro nikakih pravic.

Salezijanci. Kakor čujemo, vršila se bo, ako bo vreme ugodno, jutri ob 6. uri popoldne okolu zavoda procesija z novim kipom M. Pomočnice kristijanov. Čujemo, da tako lepega kipa M. Božje nima Ljubljana. V slučaju neugodnega vremena se vrši procesija prihodnjo nedeljo.

Slovensko učiteljske za Spodnji Štajer. Na Spodnještajerskem je samo okoli 40 nemških šol, nad 250 je pa takih šol, v katere hodijo slovenski otroci in na katerih poučujejo slovenski učitelji in učiteljice. Slovenskega učiteljstva na Spodnjem Štajerskem je nad 500, učiteljstva na nemških šolah pa okoli 100. Za izobrazbo spodnještajerskega učiteljstva imamo v Mariboru sedaj tri učiteljska, eno moško, eno žensko in še eno žensko, ravnokar od deželnega zbora ustanovljeno učiteljske. A vsa ta tri učiteljska so nemška in tudi naši učitelji za slovenske šole se morajo na nemških učiteljskih izobraževati. Naj ne zameri učiteljstvo te prispodobe, a ta izobrazba na nemških šolah za slovenske šole je ravno tako nespametna, kakor če bi se moral kdo pri čevljarju učiti krojaštva. Ko se je sedaj v deželnem zboru razpravljalo o ustanovitvi še tretjega nemškega učiteljska v Mariboru, morali bi naši poslanci glasno zahtevati slovensko moško in žensko učiteljske. Žal, da so to ugodno priliko pustili neizrabljeno.

Iz Krlžev pri Tržiču. Lepo se je začelo razcvitati pri nas društveno življenje. Zopet je obiskal Križe prevzvišeni gospod škof Anton Bonaventura, ki si štejemo to v veliko čast. Sprejemal je dekleta v „Marijino družbo“ in blagoslovil jim tudi novo zastavo. Popoldne

so igrali „Sv. Neža“, pri kateri je bil navzoč tudi prevzvišeni gospod knezoškof. Naše katoliško izobraževalno društvo je priredilo ta dan tudi svoj prvi pevski večer v sosednji vasi v Seničnem pri g. J. Ribnikarju, p. d. Rajd, pod vodstvom našega pevovodja g. Jožefa Janca. Gospod podpredsednik se mu je zahvalil za njegov velik trud, ki ga ima z nami pevci, ki mu stori veliko zamude in dela. Napil mu je, da bi ga ohranil Bog še mnoga leta med nami v korist našemu društvu in v korist celi kriški fari. Navzoč je bil med nami Franc Porenta, visokošolec na Dunaju in ud slov. akademičnega društva „Danice“ na Dunaju. Naglašal je posebno, da bi Bog dal narodu slovenskemu že skoro iste pravice, katere imajo Nemci in do katerih imajo tudi Slovenci pravico ter je napil slovenskemu narodu, da bi se že skoraj rešil iz rok Nemcev.

Okolu sveta.

Dveletna vojaška služba. Potrjuje se vest, da je začelo vojno ministerstvo že revizijo brambnega zakona. Podlaga taki reformi bode vpeljava dveletnega službovanja. Nadalje se predloži opetno zvišanje rekrutnega kontingenta, kar bo pač v zvezi z dveletno službo. Za dveletno službo se je izreklo vrhovno armadno vodstvo in tudi sam cesar.

Truplo ruskega konzula Ščerbine, umorjenega v Mitrovici, so dne 14. t. m. priveli v Solun. O tem povodu so privrele tjakaj velike množice ljudstva. Truplo so položili na oder v kapeli atoških redovnikov v sredini mesta. Truplo so prvi dan stražili turški vojaki, ali potem so zginili, ker je ruski diplomatski zastopnik menil: „Mrtvega ne treba, da ga čuvajo. raje naj bi bili čuvali živega v Mitrovici“. — Na krsto iz kovine je bilo položenih mnogo vencev s traki v belih in slovanskih narodnih barvah in z napis: Svojemu drugu, Našemu prijatelju, Srbi od Soluna, Srbski narod itd., itd. Neki redovnik je neprestano molil v staroslovenskem jeziku. — Ko so truplo prevedli do ruske vojne ladije „Donec“, spremljale so je velikanske množice.

Zastavljen zaročni prstan. Neki nemški list prinaša to-le tragikomično naznanilo: „S tem razveljavljam s svoje strani zaroko z gospico Ano Krause, bivajočo tu. Mainzerstrasse št. 54, ker je ista zaročni prstan — zastavila. Norbert König“. — To pa je res zadržek proti poroki, na katerega niso mislili ne kodifikatorji rimskega, ne oni kanoničnega zakonika, pa tudi ne — pesniki. Da je prstan počil na dvoje, ker je ona prelomila zvestobo, to se je že opevalo lepo in občutno. Ali da zaročenka zastavlja svoj zaročni prstan — to je dogodek, katerega se morajo pesniki še le polastiti.

Dekle skočilo skozi okno iz operacijske sobe v strahu pred operacijo. Iz Youngstowna se poroča: Gospica Mary Wilson imela bi se te dni podvreči zdravniškij operaciji. Operacija je bila po mnenju zdravnikov edino sredstvo k ohranjenju njenega življenja. Ko je bila v operacijski sobi v družbi strežnice, odšla je strežnica za nekoliko trenutkov iz sobe. Dekle porabilo je to priliko za ubeg. Skočila je čez okno iz sobe ter bežala na pol milje oddaljeni dom svojega brata, da se operaciji izogne. Položaj obžalovanja vredne postal je po tem ubegu huji in za otetev njenega življenja ni več upanja.

Zima v spomladi. Od vseh strani prihajajo poročila o nenavadnem mrazu. Zlasti hud mraz je bil te dni na Ogerskem. Snežilo je in vihrali so viharji kakor orkani. Vsi železniški vlaki so prihajali z velikimi zamudami. Z nekaterih postaj sploh niso mogli odhajati vlaki radi viharja. Brzovjavni in poštni urad s Gradcem, Trstom in vsem zapadnim inozemstvom je bil zaustavljen. Iz Oseka na Hrvatskem poročajo, da je tam celih 18 ur vihral silen orkan. Iz vseh delov Slavonije poročajo, da so reke močno narastle in da se je bati povodnji. Škoda, ki jo je ta zima v spomladi povzročila na kulturah, bode gotovo velika.

Štrajk kanonikov. se je dogodil v Nicoteri v Kalabriji. Škof je bil imenoval pevcem katedrale duhovnika Karla Bianco, na kar so izjavili vsi kanoniki, da ne bodo več sodelovali pri

službah božjih, ker je dotičnik premlad in ni iz dijeceze. Škof pa se ni menil za to. Nato so se kanoniki obrnili do svete stolice, ta pa jim je zagrozila s cerkvenimi kaznimi, ako vzkratijo svojo pokorščino. Kanoniki so se sicer odzvali temu s težko muko, ali v Velikem tednu so zopet začeli štrajkati.

Bila je zasluga rajnega župnika Kneippa, da je prvi opozoril na zdravstveno tako imenitno sladno kavo, ki jo je potem Kathreiner s posebnim izumom izvajal tako izborno z okusom zrnate kave. S tem pa se še danes ta edino pristna „Kneippova kava“ tako bistveno razlikuje od vseh podobnih izdelkov in zato je tudi župnik Kneipp firmi Kathreinerjevi izključno in za vse čase podelil pravico, da za svojo Kathreinerjevo-Kneippovo sladno kavo uporablja njega ime in sliko kot varstveno znamko. Vendar pa se na škodo občinstvu kar oprazen ječmen ali pivovarski slad po krivem prodaja za „Kneippovo kavo“. Da se varujete škode, zahtevajte vselej izrečno pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo v izvornih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“ in z imenom „Kathreiner“.

Velik nasprotnik skušnjam. Pred par dnevi je umrl v Neapolju italijanski filozof Ivan Bovio. Znamenito na njem je bilo tudi to, da je bil načelen nasprotnik vsem izpitom. On sam se ni podvrgel nobeni skušnji in je tako rekoč kakor samouk, brez nikakih spričeval prišel na najvišje katedre. Le dvakrat je zgolj formalnost zahtevala od njega, da je položil nekak izpit. Storil je to, ali na vprašanje, kako mu je bilo, je odgovoril: „Meni dobro, ali, da sem slučajno jaz izpraševal svoje eksaminatorje, za mnoge od njih ne bi bilo dobro šlo“.

Po ameriškansko. V Ameriki je vse posebno — ameriškansko. Tako tudi ženitve milijonarjev. Nedavno se je vršila v Newportu poroka najmlajšega sina milijonarja Vanderbilta z miss Kathleen Gebbard Neilson. Kar se dostaja luksusa in gorostasnosti v razsipnosti, je ta poroka nadkrilila vse take slavnosti, ki so bile v Ameriki zadnjih deset let. Ameriškansko-originalno je bilo, da je bila dan pred poroko general-proba v ta namen, da pojde na slavnosti sami vse gladko med duhovnikom, ženinom, nevesto in družicami. V dekoracijo slavnostnih prostorov je služilo v glavnem cvetje. To je v Ameriki sicer v navadi, ali ob tej priliki se je tirala s tem taka potratnost, da niti v Ameriki še ni bilo take. V ceremonijski dvorani je bila prirejena 16 stopinj visoka tarasa, odičena s tisoči lilij; stene vsprejemnega salona so bile pokrite s cvetlicami, druge sobe in vsi koti so bili prenapolnjeni z desettisoči American beauty roses, dočim so bili s palmami napolnjeni vnanji prostori podobni kaki tropični krajini. Darovi, došli novoporečenecema, so napravili omamljiv utis s svojim bogastvom in krasoto v barvah ter so reprezentirali vrednost najmanje 5 milijonov kron.

Skrivnosti morja. List „Contemporary“ je prinesel nedavno obširen članek o zanimivih iznajdbah italijanskega inženjerja Jožefa Pino v morskih globočinah, in pripoveduje med drugim: „Pred kratkim je Pino iznašel podmorsko ladjo, da bi našel v morju zaklade potopljenih ljudi. Mladi inženjer je napravil v genovskem zalivu ž njo uspešne poskuse v pričo raznih oblastev. S svojo ladjo se je potopil 90 metrov globoko in čez kakih deset minut je spravlil na površje neko ladjo, ki je bila potopljena na dnu morja. Potapljavci zamorejo delovati k večjemu 30 m globoko vsled silnega vodnega pritiska, ki znaša pri 40 m štiri kg. na kvadratni cm. Pino pa zamore s svojo novo ladjo premagati še tako hud vodni tlak in delovati v največji globočini. Ladja je iz jekla in sicer tako sestavljena, kot bi bila cela iz enega kosa. Ravno v tem tiči njena moč, da klubuje vsakemu pritisku. Da zamore delovati, je izumil Pino mehanično roko, ki se giblje prav tako kot človeška roka. Upogiblje se, izteza se na vse strani, in vse, kamor zagrabi, lahko prime. Več takih rok, ki so pritrjene na ladji z jako umetno konstrukcijo, zamore opravljati ista dela kot ljudje. Z ladjico, ki ima komaj 3 metre v premeru, se morejo opravljati vsa dela, ako hočemo spraviti iz morja kako utopljeno ladjo in sploh kako izgubljeno stvar. Tudi v globočini 150 metrov so delovali

ž njo. Iznajditelj je bil ž njo že več kot 140-krat pod vodo in sam delal 130 metrov globoko. Dve osebi sta lahko delovali v ladiji 12 ur neprestano. Iz ladije se zamorejo videti izgubljeni predmeti skozi šipe čisto natanko. Ladja pada in se dviguje v hitrosti 35 m v sekundi. Lahko se pa da ustaviti v vsaki poljubni globočini. Po morskem dnu se prevaža s posebnim kolesjem, katero giblje električni vijak. Ljudje, ki so v ladji, občujejo z zemljo po telefonu. Poleg tega pa je iznašel Pino še drugi čudni aparat, takozvani „hydroskop“ (v'δωσ voda in σκοπώμαι od ὄραω gledati). S tem aparatom vidimo v morske gladine vsakovrstne stvari v morju in sicer v katerikoli globočini, jih lahko fotografiramo ter jih brez posebne težave dobimo iz vode. Tako so nedavno napravili poskus s hydroskopom v Sredozemskem morju. Osvetljen je bil nič manj kot 15.000 m³ velik volumen vode v obsegu 1500 m² na površini in sicer tako natančno, da so se jasno dale razločevati vse stvari v onem delu vode in celo na dnu morja. Aparat je bil silno majhen in preprost, za večje namene bi morali seveda napraviti večjega. S tem je odkril Pino neznani svet morja z neštevilnimi skrivnostmi in zakladi. Zoologija in botanika sta takoj dobili novo polje, kjer bosta imeli silno mnogo zanimivega raziskavanja. Mineralogija in zoologija se bosta brez dvoma dvignili na še višjo stopinjo. Hidrografija bo tako mnogo pozitivnejša in gotovejša in se ne bo vpirala le na podmene in domnevanja. Polaganje kabla bo istotako lažje, kot se bo dal lažje prerezati ob vojskih časih. Podmorske ladje in torpedovke bodo odslej nepotrebne, ker jih bo poveljnik vojne ladije takoj izpazil s hydroskopom, in jih bo preje prevrtal, kot mu bodo mogle kaj škoditi. Tudi pomorska trgovina bo imela mnogo dobička od Pinove iznajdbe, kajti kapitan ne bo videl le morskega dna, ampak tudi vse čeri in pečine, katerih se bo znal spretno izogniti. Videl bo tudi takoj, kje mu je poškodovana ladja in bo zamogel hitro popraviti škodo. Tudi ribičem bo delo lažje. Na morskem dnu je namreč število rib tako veliko, da je Pino komaj videl dno vsled silnega vlaka rib. In kaj hočemo reči o velikanskih zakladih, ki leže zakopani na dnu morja? O dragocenih biserih, koralah itd.? O zakladih, ki jih požira morje, zamoremo imeti majhen pojem, ako pomislimo, da se potopi na mesec povprek 180 ladij. Ne moremo si skoraj misliti bolj čudovite, a tudi ne bolj praktične iznajdbe, kot je Pinov hydroskop. Sliši se kot sanje fantastičnega pesnika, a je vendar gola resnica.

GLASNIK.

Mokraški napadi na vevške krščanske socialce v pravi luči.

Iz Vevč.

Zadnji čas množe se v rudeči judovski cunji, ki izhaja v Trstu pod naslovom „Rudeči prapor“ podli in nesramni napadi na vevško krščansko socialno delavstvo kakor tudi na našo uzorno duhovščino, zlasti tudi na neumorno delujočega našega prijatelja č. g. kaplana Riharja. Prisiljeni smo, da na te izbruhe socialno demokratske surovosti in strasti odgovorimo, da kako tudi drugo delavstvo izve, s kakšnimi ljudmi se nam je boriti in da pojasnimo svoje stališče napram sodrugom iz rudečega judovskega brloga. Dolžni smo to svoji časti, svoji duhovščini in krščansko socialni delavski stranki. Surovi pojavi v rudečem taboru nas silijo do tega, da mora potrpljenja in strpnosti do socialne demokracije biti enkrat konec. Vidimo, da je naše molčanje napram steklemu lajanju judovskih hlapcev provzročilo, da še bolj lajajo in vpijejo v svojem umazanem, od židovskega osrednega vodstva podpiranem glasilu. V rokah imamo do danes nič manj nego 14 napadov na nas samo v „Rudečem praporu“. Odgovorili bodemo na vse, ne ostanemo socialnim judokratom niti besedice dolžni, ne ene psovke. Ne bomo ničesar namigavali, kar tako radi delajo naši nasprotniki,

marveč navajali bomo suha dejstva, ako rudečim sodrugom ne bo všeč, ni naša krivda, krivi so sami, ker so nas izzivali na tak podlo neumen način in šli na solnce klub temu, da imajo več ko preveč masla na glavi.

P. vi poskus, zanesti socialno demokratsko smisel med vevško delavstvo, izvršil se je 1. 1891 in že takrat pokazala se je socialna demokracija v vsi svoji podlosti in goljufiji. Vršil se je po rudečkarjih sklican shod pri Rojšku v Spodnjem Kašlu. Na shodu so vabili rudečkarji delavce k pristopu v njihovo delavsko društvo. Več moždelavcev se je upisalo in plačali so tudi takoj mesečne doneske. Čez travnike so hiteli na svoje domove in nesli svoje krajcarje rudečim bratcem iz Ljubljane. Bratci so jim rekli, da jim takoj pošljejo tudi društvene knjižice, v katerih bode potrjen prejem plačane članarine, toda žalibog, še do danes niso dobili dotični možje obljubljenih društvenih knjižic in znajo čakati nanje do sodnega dne. Tak je bil prvi javni nastop socialnih demokratov pri nas: goljufija in sleparija. Od tistega časa nadalje je prihajal, kolikor nam je znano, na neko osebo tudi „Delavec“, a ta oseba ni pač bila in še danes ni vredna družega imena kakor fušar.

Meseca maja 1896. leta priredili so shod pri Devici Mariji v Polji krščanski socialci in posledica je bila, da se je ustanovilo kat. delavsko društvo pri D. M. v Polji v pomoč obolelim delavcem o kojem delovanju je „Slov. List“ 14. marca letos prinesel itak obširneje poročilo. Društvo je za čas svojega obstoja razdalo 1886 kron 92 v. svojim bolnim članom. Tega društva hoteli so se polastiti soc. demokratje, ki so se pustili voliti v odbor. Pisatelja tega članka v katoliško delavsko podporno društvo sprejel je kot člana sedanji predsednik socialno demokratskega strokovnega društva oziroma podružnice. Toda hvala Bogu, ni se socialnim demokratskim sleparjem posrečilo dobiti društvu v roke, ker so krščansko socialni delavci bili preoprezni, da bi se bili pustili voditi za nos socialnim demokratom.

Do znané naše stavke so socialni demokratje pravo svoje mnenje skrivali in se niso upali na dan očitno s socialno demokratskimi nazori. Le skrivaj v raznih beznicah so razširjali svoj judovski evangelij in hodili so pridno poslušat socialno demokratske modrosti v ljubljansko kazino.

Koliko je krščansko socialna organizacija storila za delavce v Vevčah pred stavko, potom društva to vemo, koliko med stavko, nam je še vse v živem spominu. Prijetno bi bilo za socialne demokrate žeti tam, kjer smo mi sejali, toda socialna demokracija hotela je po stavki dobiti vevško delavstvo v svoj tabor, med stavko se niso upali na dan s svojimi nameni. Toda ob koncu stavke bruhnili so z vso silo in strastjo na dan. Donel je klic: proč s črnimi, toda prepozno je bilo. Vsled podlih napadov v „Rudečem praporu“ na krščanske socialce, na škofa in duhovnike popolnoma po socialno demokratskem receptu, z zabavljanjem zmešati delavstvo, so oni socialni demokratje, ki za blagor vevškega delavstva niso storili ničesar družega, nego so več delavcev že na prvem svojem shodu tudi prav po socialno demokratsko na ciganski način ogoljufali za krvavo prislužene solde, ne da bi jim vročili društvene knjižice, zgubili vse zaupanje.

Vi, socialni demokratje, ste vevško delavstvo razdvojili v dva tabora, ne mi. Vaš J. T. se je napram nekemu našemu delavcu izjavil: Ko bi mi tega p a Železnikarja ne bili poslušal, ne bilo bi toliko sovraštva pri nas kakor ga je sedaj. — In vi pišete, da je vsega sovraštva kriv naš g. kapelan. Nam se očita, da smo zanesli prepričanje med vevško delavstvo, ne, vi ste pričeli s prepričanjem in s strankarstvom, ker ste mislili, da bodele lepo na fleten način živeli na račun krvavo prisluženih krajcarjev vevškega delavstva.

Toda v vašem računu ste se bridko varali. Stopili so pred nas možje, ki so imeli poguma dovolj, pokazati mejo socialnim demokratom: do tukaj in ne dalje.

In sedaj Vas vprašamo, garda vpičarjev, kakor Vam je dalo ime vevško delavstvo, je li

ni res vse, kar smo navedli. In vi se še upate nastopati proti nam s podlim natolcevanjem in zabavljanjem. Bodite skupaj Vi vpičarji, pošteno krščansko delavstvo je vas spoznalo popolnoma in zato bode stališče vevškega krščanskega delavstva: Vedni in neizprosni boj pristašem socialno demokratskih načel vsled njihovega barabinskega nastopanja napram krščanskim delavcem. O teh nastopih ob priliki več.

Krščanski delavec.

Ven s splošno volivno pravico! Zadrževajmo to tudi v Ljubljani od občinskega sveta!

Delavci, spregovorite odločno besedo po pravicah, ki Vam jih daje ustava!

Pristno čebelo-voščene sveče

4 47-12

prodaja

Janko Šink, svečar v Kranju

kg po 5 K, poštne prosto.

Svoji k svojim!

KONRAD SKAZA St. Ulrich Gröden Tirol.

Slovenska delavnica za vsa cerkvena dela od prečastitih gospodov duhovnikov odlikovana, se priporoča za umetno izdelovanje svetnikov, altarjev, prižnic, križevih potov rezljanih (Relief) in na platno slikane, v vsakem slogu in po mogoče nizki ceni. Betlehemske jaslice s 15 rezljanimi podobami in 16 živali od 50 kron višje. Umetno izdelane „Ljurske votline“ i. t. d.

Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije mojih del, za altarje originalne načrte. — Za vsako slovensko naročilo čez 100 kron dam kot spomin umetno rezljano božje razpelo zastoj.

Za cenjena naročila prosim

48 12-6

Konrad Skaza.

Špecerijsko in železno blago, barve i. t. d.

6 12-6

prodaja po ceni

Franc Omersa v Kranju.

Blag. gosp.

Piccoli,

lekarnar

Ljubljana.

Pri neki gospej, katere je trpela dolgo časa na nervoznosti, sem uporabljal z izvrstnim uspehom Vaše železnato vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest steklenic imenovanega vina.

Dr. L. Färber

c. kr. štabni zdravnik
Raštelj, št. 19.

Gorica, 6. junija 1901.

III. 40 10-9

Spominjajte se ljudskega sklada!

Ženitna ponudba.

Oženiti se želi c. kr. uradnik, udovec, ki ima štiri otroke, s pristo in prijazno gospodično od 30 do 40 let, ki bo lepo ravnala z otroci. Glavna stvar dobro srce.

Prijazne ponudbe, če mogoče s fotografijo, pod šifro „Dobro srce“ poste restante Trst.

10 3-2